

«Тасдиқлайман»

СамДУ илмий ишлар ва инновациялар
бўйича проректори

Х.Хушвақтов

«___» _____ 2023 йил

**Ўзбекистон Республикаси Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги
Шароф Рашидов номидаги Самарқанд давлат университетида фаолият
кўрсатаётган тўғаракларнинг
НИЗОМИ**

1. Умумий қондалар:

- 1.1. Тўғараклар ўз фаолиятини Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги қонуни ва “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” ҳамда Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги томонидан ишлаб чиқилган ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатлар ҳамда мазкур Низом асосида юритади.
- 1.2. Тўғараклар узлуксиз таълим тизимининг таркибий қисми бўлиб, таълимнинг ривожлантириш бўйича давлат ва жамиятнинг узвий ҳамкорлигида ишлаб чиқилган дастурлар ва режалар асосида ўсиб келаётган ёш авлодни руҳий ва маънавий жиҳатдан мустақил ҳаётга тайёрлаш, жамиятда муносиб ўрин эгаллашини кафолатлайдиган, иқтисодиёт тармоқлари ва соҳаларига юқори малакали, мустақил фикрлайдиган кадрлар тайёрлаш бўйича фаолият юритувчи ҳамда илмий-иждодий ишларни мақсадли ҳамда тизимли асосда амалга оширувчи амалий ва илмий-услубий иждодий уюшмаси ҳисобланади.
- 1.3. Тўғараклар талаба-ёшларнинг оптимал ечимларини излаб топишга оид кўникмаларини, эгаллаган билим ва малакаларни амалиётга табиқ эта олиш компетенциясини ривожлантиришга қаратилган. Илмий-иждодий уюшма сифатида қизиқишлари ўзаро яқин бўлган бир гуруҳ талабаларнинг маълум фан ва йўналишлар бўйича ташкил этилади ва унга кафедранинг тажрибали профессор-ўқитувчилари раҳбарлик қилишади. Зарур ҳолларда бу ишга соҳанинг таниқли вакиллари таклиф этилиши мумкин.
- 1.4. Тўғараклар Низом, илмий раҳбари ҳамда унинг таркиби, фаолият йўналишлари кафедра таклифи ва тавсияси асосида факультет Кенгашида муҳокама қилинади ва тасдиқланади.

2. Тўғаракларнинг асосий мақсад ва вазифалари

- 2.1. Тўғаракларнинг асосий мақсади - талаба-ёшларнинг тегишли касб ёки фанга оид қобилияти, истеъдодларини аниқлаш ҳамда камол топтиришдан, уларнинг бўш вақтларини мақсадга мувофиқ равишда мазмунли ташкил этишдан иборатдир.

Тўғаракларнинг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат:

- Шароф Рашидов номидаги Самарқанд давлат университетида таълим олаётган талаба-ёшларнинг истеъдод ва қобилиятларини аниқлаш, уларнинг қобилиятларини намоёйиш этиш ва ривожлантириб боришлари учун муносиб шарт-шароитлар яратиш;
- Талаба-ёшларни аниқ мақсад ва комил ишонч билан яшашга тайёрлаш, уларни энг юксак қадрият сифатида вақтни қадрлаш ва ундан самарали фойдаланишга ўргатиш;
- Талаба-ёшларни мустақил ва ижодий фаолиятга йўналтирувчи ташаббускор, ижодкор ва бунёдкорликка оид фазилатларининг ривожлантирилиши учун ёрдам бериш;
- Талабаларнинг бўш вақтини мақсадли ва мазмунли ташкил этиш, уни оқилона режалаштириш ва амалга ошириш борасидаги қарашларини шаклланиши ва ривожланиши учун кўмаклашиш;
- Талабаларнинг илмий ва ижодий изланишлари натижаларини руёбга чиқариш, муҳокама қилиш, амалиётга татбиқ этиш, рағбатлантириш борасида тегишли шарт-шароитларни яратиш.

3. Тўғаракларнинг ҳуқуқлари

- 3.1. Университетда бажарилаётган илмий-тадқиқот лойиҳалар, илмий-ижодий тадбирларда қатнашиш, турли анжуманлар, кўргазмалар, ижодий учрашувлар, тадбирлар мажмуасини ташкиллаштириш ва ўтказишда кўмаклашиш.
- 3.2. Қонунда белгиланган тартибда реклама ишларини амалга ошириш ва ўз фаолиятида оммавий ахборот воситаларидан фойдаланиш.
- 3.3. Ёшлар орасида илмий-амалий ишларни олиб бориш, тўғарак фаолияти ҳақида ахборотни кенг тарғиб қилиш.
- 3.4. Республика ҳамда вилоятда фаолият олиб бораётган ОТМлар, илмий марказлар, замонавий корхона ва ташкилотлар ҳамда жамғармалар билан илмий-ижодий ҳамкорлик ўрнатиш.
- 3.5. Талабаларни тўғарак ишларига кенг жалб қилиш ва қизиқтириш мақсадида факультетларда тўғаракларга қатнашувчи талабалар ўртасида танлов ташкил қилиш.

4. Тўғаракларга аъзолик

- 4.1. Мазкур Низом қоида ва талаблари ҳамда мутахассислик тўғаракларининг мақсад ва вазифаларини маъқуллаган, миллати ва диний эътиқодидан қатъий назар, илмий-ижодий фаолиятга ўз билими ва қобилияти билан қизиққан бакалаврият ва магистратура талабалари ҳамда тадқиқотчилар тўғаракка аъзо бўлишлари мумкин.
- 4.2. Тўғараклар турини танлаш ва қатнашиш талабалар учун ихтиёрий бўлиб, унинг тўғаракларга иштирок этиш ҳақидаги оғзаки билдириши етарли бўлади.

5. Тўғарак аъзоларининг ҳуқуқ ва бурчлари

- 5.1. Тўғарак фаолиятига доир барча ташкилий-амалий масалаларнинг ҳал қилинишида тенг ҳуқуқлилиқ асосида иштирок этиш ва тўғаракнинг Низомига риоя қилиш ҳамда унинг мақсадлари ва вазифаларини амалга оширишда фаол иштирок этиш.
- 5.2. Низомга ўзгартиришлар киритиш борасида таклифлар ва тавсиялар билан чиқиш.
- 5.3. Факультетларда тўғараклар учун махсус жиҳозланган аудиториялар, ўқув-технологик жиҳозлар, ахборот ресурс маркази жамғармасидан ва жиҳозларидан фойдаланиши.
- 5.4. Талабаларнинг жамоат ишларида иштирок этиши ва дам олишлари эътиборга олиниб, тўғарак раҳбари тақдимномасига мувофиқ тузилган жадвал асосида тўғаракда қатнашиш ва машғулотларни сабабсиз қолдирмаслик.
- 5.5. Тўғарак машғулотлари учун зарур бўлган барча ўқув қуролларини олиб келиш, хавфсизлик техникаси, санитар-гигиеник меъёрларга риоя қилиш.

6. Тўғаракларни ташкил этиш ва раҳбарлик қилиш

- 6.1. Тўғарак кафедра мудири, факультет декани тавсияси асосида ректорнинг буйруғи билан ташкил этилади. Унга тажрибали профессор-ўқитувчилар раҳбарлик қилади ва йўналишлар бўйича масъул проректорлар назорати остида факультет деканлари томонидан бошқарилади ҳамда факультет Кенгашига мунтазам ҳисобот беради.
- 6.2. Тўғарак раҳбарининг ваколатлари:
 - Илмий ва ижодий тўғарак Низомига ўзгартиришлар ва тўлдиришлар киритиш;
 - тўғарак аъзоларининг сонини (иштирокчилар сони 10 нафардан кам бўлмаслиги керак) белгилайди;
 - тўғарак ваколатларини ва унинг асосий фаолият йўналишларини белгилайди;
 - тўғарак аъзолари ва йўналишлар бўйича тўғарак аъзолари томонидан тақдим этилган дастурий ҳужжат, лойиҳа ва концепцияларни муҳокама қилади ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилади;
 - тўғарак фаолиятини такомиллаштиришга доир турли таклиф ва ташаббуслар билан чиқиш.

7. Тўғарак раҳбарларида қуйидаги меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар бўлиши лозим:

- ✓ Университет Низоми асосида ишлаб чиқилган тўғарак Низоми;
- ✓ Тўғарак дастурини тузиш бўйича услубий тавсиялар;
- ✓ Университет проректори ҳамда факультет Кенгаши томонидан тасдиқланган тўғаракнинг йиллик иш режаси;

- ✓ Иштирокчиларнинг давоматини қайд қилиш журнали;
- ✓ Тўғарак иш жадвали;
- ✓ Тўғарак иштирокчиларининг рўйхати;
- ✓ Тўғарак фаолиятига оид ҳисоботлар.

8. Тўғарак йиғилишлари унинг хусусиятидан келиб чиқиб, белгиланади. Ҳар қандай ҳолатда ҳам унинг ҳафтасига камида бир марта йиғилиши шарт.

9. Тўғараклар фаолиятини молиялаштириш

- 9.1. Тўғарак фаолияти асосан жамоатчилик асосида ташкил этилади, айрим ҳолатларда уни ташкил қилиш ва уни юритиш билан боғлиқ бўлган харажатлар) ўрнатилган тартибда бюджет ва бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобидан амалга оширилади.
- 9.2. Тўғараклар фаолияти учун зарур молиявий маблағлар университет томонидан, қуйидаги моддий маблағлар асосида шакллантирилади:
 - таълим хизматлари (компьютер хизмати ва ўқув курслари, тил ўргатиш курслари ва бошқа) ва тренинглар;
 - тўғараклар (тикув-бичиш, пазандачилик, қандолатчилик, сартарошлик ва бошқа);
 - бадиий, ҳужжатли фильмлар намоиш этиш, ижара хизматларини кўрсатиш ва бошқа пуллик хизмат кўрсатишдан тушадиган маблағлар;
 - ҳомийлик маблағлари;
 - амалдаги қонунчилик билан таъқиқланмаган бошқа манбалар.

10. Тўғарак фаолиятини тугатиш тартиби

- 10.1. Тўғарак фаолияти университетнинг Илмий Кенгаши қарори билан тугатилади.